

Verslag 2e gespreksronde omgevingsvisie Deelgebied Lintelo

Datum : 18 november 2024
Tijdstip : 19.00-21.30 uur
Plaats : Kulturhus, Lintelo, Aalten

Inleiding

De gemeente Aalten staat voor de opgave om samen met haar inwoners een nieuwe omgevingsvisie voor het hele grondgebied van de gemeente te maken. Dat doen we o.a. door gebiedsgericht in gesprek te gaan met onze inwoners en andere belanghebbenden over wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van hun eigen leefomgeving.

Dit is het verslag van het tweede gesprek in en met deelgebied Lintelo. Aan het gesprek namen in totaal zo'n 20 inwoners deel. Het gesprek werd begeleid door 3 medewerkers van de gemeente Aalten.

Heeft u op- of aanmerkingen op dit verslag? Geef deze dan door via omgevingsvisie@aalten.nl. Wilt u nog wat meegeven voor de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Aalten, gebruik dan ook dit e-mailadres.

Voor meer informatie: zie www.aalten.nl/omgevingsvisie. Alle verslagen van alle gevoerde gesprekken (ook in andere deelgebieden) kunt u daar vinden.

Wat was de bedoeling van dit tweede gesprek?

In de eerste gespreksronde hebben we opgehaald (1) wat de inwoners typerend vinden aan het deelgebied in kwestie, (2) hebben we opgehaald welke leefomgevings-onderwerpen als belangrijk(st) worden gezien richting 2040 en (3) hebben we gevraagd naar wel en niet wenselijke ontwikkelingen richting 2040.

In de tweede gespreksronde hebben we vooral meningen opgehaald over vraagstukken die we hebben voorgelegd: Als we moeten kiezen tussen A of B, waar gaat de voorkeur van de inwoners dan naar uit en waarom?

Hoe was de opzet en indeling van dit tweede gesprek?

Het tweede gesprek bestond uit de volgende onderdelen:

- Welkom in 2040: Bij binnenkomst kregen alle deelnemers een post-it met hun leeftijd in 2040 opgeplakt, gevolgd door een korte presentatie over hoe onze wereld er over 16 jaar mogelijk uitziet.
- Vervolgens gaf de projectleider een toelichting op het hoe en waarom van de omgevingsvisie, wat de eerste gespreksronde heeft opgeleverd en wat de bedoeling is van de tweede ronde.
- Als opwarmertje voor de gesprekken kregen de deelnemers vervolgens een aantal prikkelende stellingen voorgelegd.
- Daarna gingen de deelnemers in groepen met elkaar in gesprek over maximaal 5 vraagstukken:
 - Energievoorziening
 - Klimaatverandering
 - Wonen en zorg
 - Bedrijvigheid in relatie tot rust en ruimte
 - Landschap, biodiversiteit, waterkwaliteit
- Plenaire afsluiting en doorkijk naar het vervolg.

Wat waren de uitkomsten van dit tweede gesprek?

Het gesprek over de (maximaal vijf) vraagstukken werd in 3 verschillende deelgroepen gevoerd, aan 3 verschillende tafels, onder begeleiding van een medewerker van de gemeente. De uitkomsten van deze groepsgesprekken waren als volgt:

Vraagstuk energievoorziening

Aan de ene kant willen velen niet nog meer windmolens en liefst geen zonnepaneelvelden, aan de andere kant neemt de energiebehoefte alleen maar toe, levert alleen isoleren en zon op daken te weinig op en willen we (landelijk) uiterlijk in 2030 energieneutraal zijn (d.w.z. zelf evenveel energie opwekken als verbruiken). De stelling die op deze lijn werd voorgelegd, luidde als volgt:

“Onze eigen energiebehoefte schuiven we niet af op een ander gebied. Eens, of oneens?”

De antwoorden waren als volgt:

Tafel 1

- Zelf energie opwekken tot op bepaalde hoogte.
- We kunnen het met elkaar oplossen, als gemeente.
- Oneens, we kunnen het niet alleen; accu's e.d. kan wel, maar windmolenparken zoveel mogelijk op zee en op stuwmeren, want kan in Aalten niet rendabel.
- Eens, want met zo op daken e.d. komen we heel ver; opslag is wel een probleem.
- Tot op zekere hoogte eens, maar bijvoorbeeld windmolens doen het hier slechter dan in open gebied; maar wel zoveel mogelijk zelf oplossen.

Tafel 2

- Eens, terecht uitgangspunt; zowel qua bezuinigen als qua productie; maar overlast (geluid, slagschaduw e.d.) blijft leidend; plus goede inpassing in het landschap.
- Oneens, energievoorziening breder bekijken; niet per (kleine) regio.
- In buitengebied nu nog hoge-druk-gasleidingen, zijn gevaarlijk, hadden per 2025 opgeheven moeten worden.
- Iedereen moet zelf minder energie verbruiken; dus zelf oplossen.
- Isoleren, verduurzamen.
- Vraag is niet los te zien van landelijk gebruik en mogelijkheden; waarom geen kleine zonnevelden? Zeker verkennen!
- Oneens, ook naar andere gebieden kijken; maar eens als we over en weer elkaar kunnen ondersteunen in de behoefte.
- Overheid/gemeente moet stimuleren en faciliteren, ook met subsidies.
- Overheid/gemeente moet niet gedurende de wedstrijd telkens de regels veranderen.

Tafel 3

- Eens/oneens, voor een deel toch zonnevelden; plus toch enkele windmolens? Plus opslag regelen.
- Oneens, landelijk aanpakken, denk aan waterstof e.d.; wel kleine windmolens toestaan, plus biogas opwekken.
- Grotendeels eens, plaatselijk veel meer doen (zonneparken, wind); verduurzamen helt maar gedeeltelijk en minder verbruiken,
- Oneens, landelijk regelen; kijk ook naar kernenergie e.d.
- Oneens, landelijk regelen; Lintelo is daar te klein voor; wel meer doen zonder het landschap te vervuilen met windmolens e.d.; meer zon op het dak; en plaatsen van accu's op industrieterreinen,
- Eens, zelf verantwoordelijk; mini-windmolens, zonnepanelen, batterijen,
- Eens, maar wel Aalten-breed; kijk wat mogelijk is op daken voordat er landbouwgrond opgeofferd wordt; windmolens centraliseren? En wel eerlijk verdelen, ook landelijk,

Vraagstuk klimaatverandering

Door het veranderende klimaat krijgen we te maken met steeds meer weers-extremen: vaker periodes van extreme droogte/hitte, vaker periodes van wateroverlast. De keuze die op deze lijn werd voorgelegd, was als volgt:

"A. We passen ons grondgebruik aan op het veranderende klimaat (zoals landbouw en woningen bijvoorbeeld op hoge droge essen en de zeer natte gronden geven we terug aan de natuur) of B. We zetten alles op alles om het huidige gebruik van gronden te behouden en beschermen, bijvoorbeeld met afwateren, dijken ophogen, droogpompen, beregenen e.d."

De antwoorden waren als volgt:

Tafel 1

- A, grondgebruik aanpassen aan wat vroeger verbouwd werd, zal niet gaan.
- A, eens.
- Is het nodig?
- Aanpassen tot op zekere hoogte; afwatering indien mogelijk aanpassen; berekening wel mogelijk houden, want belangrijk voor grasland en daarmee melkveehouders.

Tafel 2

- 4x eens, 2x oneens.
- Gebied beter inrichten; sloten aanpassen, houtwallen herstellen.
- Beken meer laten meanderen, hoger grondwaterpeil, opslag van water.
- Nog geen directe financiële zorgen vanuit klimaatverandering.

Tafel 3

- A, adaptatie is onvermijdelijk; waterretentie, grondwaterpeil e.a.
- A, aanpassen aan klimaat.
- A, aanpassen is nodig, maar wel inspelen op de veranderingen.
- A, maar beperkt houden; kleine aanpassingen (dammen in de sloot, onderstroomgebieden e.d.).
- A zoveel mogelijk doen, om B te kunnen blijven gebruiken.

- A, wel in onze gemeente zoveel als mogelijk.
- A, want de natuur verandert.

Vraagstuk wonen en zorg

Veel jongeren komen moeilijk of niet aan passende en betaalbare woningen. Senioren willen wel doorstromen, maar waar naartoe? Als voor die doorstroming seniorenwoningen moeten worden gebouwd, waar zetten we die dan bij voorkeur neer? Zoveel mogelijk in de eigen directe leefomgeving? Of zoveel mogelijk in de buurt van voorzieningen waar ouderen op late(re) leeftijd veelal op zijn aangewezen? De vraag/keuze die we op deze lijn hebben voorgelegd, luidde als volgt: *“A. Brengen we ouderen zoveel mogelijk richting voorzieningen? Of B. Brengen we voorzieningen zoveel mogelijk richting ouderen, zodat ze zo lang mogelijk kunnen blijven wonen waar ze wonen (bijvoorbeeld door woningsplitsing makkelijker te maken, generatie-erven, regelen van goed vervoer et cetera)”*.

De antwoorden waren als volgt:

Tafel 1

- B, geen gedwongen verhuizingen; alleen indien niet meer mogelijk: A.
- A, goede voorzieningen in het dorp; niet te veel clusteren in de buurtschappen.
- A, bestaande voorzieningen uitbreiden, maar ook generatie-erven en zorg in het buitengebied
- B, want ouderen moeten de mogelijkheid hebben om zo lang mogelijk thuis te wonen met voorzieningen in de buurt; alleen als die er niet zijn, dan naar voorzieningen in Aalten.
- A, eens, tot op zekere hoogte; B: ook eens, tot op zekere hoogte; zo lang mogelijk thuis blijven is prima, blijven mensen ook langer vitaal; dus zo lang mogelijk B en dan A.

Tafel 2

- 6x voorkeur voor B.
- Zo lang mogelijk B, langer vitaal.
- Alleen als het niet langer kan, of als professionele zorg nodig is, dan naar voorzieningen elders.
- Samen in het gebied, hier gesprek over aangaan (inspiratie: Mariënvelde).
- Bewustwording en stimuleren/ondersteunen van vrijwilligers.

Tafel 3

- B, blijft eigen keuze; maar zorg ook concentreren.
- B, met zorgvoorzieningen in de kernen waar zorg aanwezig is; eventueel vervoer regelen voor de ouderen.
- Individuele keuzemogelijkheid blijft van belang; A is uitgangspunt, B moet sowieso en mogelijk gemaakt worden.
- Eigen keuze moet voorop blijven staan; verzorgingstehuizen en bejaardentehuizen moeten terug; en mantelzorgunits mogelijk maken buitenaf.
- B, voorzieningen zoveel mogelijk naar ouderen brengen, en alleen als het niet meer kan: ouderen vervoeren naar voorzieningen elders.
- Inzet is in eigen woning blijven, mits: zorgzwaarte; boerderij voor “samenwonen”; individuele keuze/mogelijkheden/familie.
- B, zorg naar de ouderen, d.m.v. makkelijker maken van mantelzorg op het erf, buurtzorg niet versnipperen, en ouderen moeten accepteren dat zorg niet meer altijd op het gewenste tijdstip geleverd kan worden.

Vraagstuk bedrijvigheid in relatie tot rust en ruimte

Bedrijvigheid is belangrijk voor leefbaarheid, maar bedrijvigheid (waaronder toerisme) gaat soms ook ten koste van de rust en de ruimte die juist zo kenmerkend zijn voor o.a. de Achterhoek en waar ook veel Aaltenaren zo zuinig op (willen) zijn. De stelling die op deze lijn werd voorgelegd, luidde als volgt: *“Om de werkgelegenheid en de werkgelegenheid te vergroten moeten we meer ruimte geven aan bedrijvigheid, ook als dit ten koste gaat van rust, ruimte en (verkeers)veiligheid. Eens of oneens?”* De antwoorden waren als volgt:

Tafel 1

- Werkgelegenheid is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van rust en veiligheid.
- Eens, want belangrijk voor de jeugd, maar wel met mate.

- Eens, bedrijvigheid mag gestimuleerd worden, maar niet ten koste van alles; concentreer meerdere kleine bedrijven bij elkaar.
- Eens, mits grote bedrijven op bedrijventerreinen en geen grootschalig toerisme.
- Eens, want bedrijvigheid belangrijk voor leefbaarheid en voorzieningen.
- Eens, kan prima samengaan.
- Minder energie verbruiken, zelf verantwoordelijk.

Tafel 2

- Afhankelijk van schaalgrootte.
- Locatie-afhankelijk.
- Bedrijvigheid zorgt ervoor dat jongeren/starters hier blijven.
- Wel denken op de schaal van de Achterhoek.

Tafel 3

- *Niet aan toegekomen.*

Vraagstuk landschap, biodiversiteit en waterkwaliteit

In de eerste gespreksronde over de omgevingsvisie is vaak uitgesproken dat het landschap moet worden behouden zoals het is. Tegelijkertijd staat het landschap onder druk en gaat het zelfs achteruit. Zie bijvoorbeeld de biodiversiteit, de waterkwaliteit maar ook beuken die afsterven door te natte grond, sloten waar voor een flink deel al geen leven meer in zit, et cetera. Kortom, "behouden zoals het is" lijkt niet voldoende. De stelling die op deze lijn werd voorgelegd, luidde als volgt: *"We moeten investeren in onderhoud van ons landschap en landschapselementen toevoegen (zoals houtwallen, sloten, wandelpaden, bomen, struwelen e.d.) en overschakelen op natuurinclusieve landbouw om ons landschap te behouden, de biodiversiteit te bevorderen en de waterkwaliteit te verbeteren. Eens of oneens?"*

N.B.: Omdat velen het al vrij snel eens waren met deze stelling, is aan sommige tafels de aanvullende vraag gesteld welke investeringen in het landschap als eerste gedaan moeten worden.

De antwoorden waren als volgt:

Tafel 1

- Eens, investeren in natuurvoorzieningen en landschapselementen.
- Eens, maar niet overdrijven; zo extreem slecht gaat het nu ook weer niet.
- Eens, maar wel met kanttekeningen: behoud hetgeen er is d.m.v. goed onderhoud; meer is niet per se nodig; stimuleer kleinschalige projecten op boerderijniveau; waarbij veel kleinschaligheid wel een hogere kostprijs geeft.
- Eens, want natuur belangrijk voor de toekomst.
- Eens, met voorrang voor wandelpaden en biodiversiteit.
- Eens, bestaande locaties ontwikkelen op stoppende bedrijven.

Tafel 2

- 6x eens.
- Goed onderhoud stimuleren.
- Niet overal vergunningplicht voor instellen.
- Kijk naar dingen die er vroeger waren, zoals houtwallen.
- Vrijwilligers, samenwerken in het gebied.
- Educatie zowel via ouders als via scholen.
- Beter verdienmodel / opbrengend vermogen voor grondeigenaren voor herstel van landschap en biodiversiteit.

Tafel 3

- Eens (2x zonder toelichting).
- Eens, maar hoe?
- Eens, maar wel geleidelijk.
- Eens, maar niet alleen door de landbouw.
- Eens, maar wel onderhoudsvriendelijk.
- Eens, gezamenlijk belang, dus samen onderhouden.

Hoe nu verder?

Na de tweede gespreksronde gaan we alle input (inclusief beleid van andere overheden e.d.) omschrijven naar één integrale, samenhangende en zo concreet mogelijke concept/voorstel omgevingsvisie, waarin voor Aalten als geheel maar ook voor de afzonderlijke deelgebieden staat aangegeven wat richting 2040 de wel en niet gewenste ontwikkelingen zijn en (op hoofdlijnen) hoe we de gewenste leefomgeving in 2040 willen gaan realiseren. Met dit concept/voorstel komen we in een derde en laatste ronde eerst nog terug bij de deelgebieden, met de vraag: Wat vinden jullie ervan? Pas daarna gaan we met de concept-omgevingsvisie richting gemeenteraad.

NB: Deze derde en laatste gespreksronde over de omgevingsvisie wordt NIET maart 2025, maar wat later in het voorjaar! U krijgt daar op een later moment nog bericht over.